

Underbilag 9

Posthusnettet

Udviklingen i Europa – med statslige postvæsener, som er blevet omdannet til selskaber med øget krav til lønsomhed – har bl.a. medført, at der er opstået andre typer af postekspeditionssteder end det traditionelle posthus. Det er en tendens, som kan ses i størstedelen af EU-landene, hvor den befordringspligtige postvirksomhed i varierende omfang betjener kunderne via agenter eller franchising.

Ud over lønsomhed er de befordringspligtige virksomheder i højere grad blevet fokuseret på omkostningseffektivitet og kundebehov. Udviklingen går således i retning af en struktur, hvor virksomhederne bevæger sig væk fra en struktur med faste omkostninger i retning af en struktur med variable omkostninger. Sigtet er at øge tilgængeligheden til fordel for kunderne, samtidig med at økonomien i de omfattende netværk forbedres frem for at foretage nedskæringer i netværket.

Denne udviklingstendens kan genfindes i Danmark, hvor Post Danmark A/S har omdannet traditionelle posthuse til postbutikker hos lokale handlende f.eks. en købmand eller en brugs og dermed i tilknytning til kundernes øvrige gøremål og til gavn for disse handelendes forretningsgrundlag. Det skal bl.a. ses i lyset af, at kundernes behov over årene har ændret sig som en følge af den elektroniske udvikling.

Det skal derfor overvejes, om fokus fortsat bør været rettet mod, om Post Danmark A/S selv driver posthusene eller om denne opgave varetages af en samarbejdspartner, eller der i stedet bør tages udgangspunkt i den service, som skal tilbydes.

I nærværende notat beskrives de nuværende regler for posthusnettet og den hidtidige udvikling i antallet af betjeningssteder og i forretningsomfanget fra 1994-2002.

Desuden redegøres i hovedtræk for, hvorledes en række andre europæiske lande har valgt at regulere deres net af posthuse herunder hvorledes betjeningen af landdistrikterne er tilrettelagt.

Endelig beskrives en række hensyn, som lægges til grund for en beskrivelse af 3 mulige mo-

deller til en fremtidig regulering af det danske posthusnet.

1. Kort beskrivelse af de nuværende regler

EU-reguleringen af postområdet er fastlagt i postdirektivet.³⁴⁾

Postdirektivet fastslår, at medlemsstaterne skal sørge for, at antallet af og placeringen af indsamlings- og indleveringssteder er i overensstemmelse med brugernes behov. ”indleveringssteder” defineres i direktivet (art. 2), som fysiske faciliteter, herunder postkasser på offentlige steder eller i den befordringspligtige virksomheds lokaler, hvor kunderne kan indlevere postforsendelser til det offentlige postnet.

Opretholdelse af et passende netværk af postbetjeningssteder er således en del af befordringspligten.

Efter lov om postvirksomhed fastsætter trafikministeren bl.a. vilkår om posthusnettets omfang i koncessionen.

Af bemærkningerne til loven følger det, at Post Danmark A/S skal opretholde et landsdækkende posthusnet. I 1992 blev der af den daværende kommunikationsminister fastsat nogle retningslinier, som selskabet skal følge ved ændringer i posthusnettet. Baggrunden herfor var en konstatering af, at forretningsomfanget var faldende, hvorfor der var behov for at tilpasse netværket til denne udvikling.

Retningslinierne indeholder:

- Kriterier for hvornår Post Danmark A/S kan omdanne egendrevne posthuse til postbutikker, drevet af en samarbejdspartner.
- I byer med mere end ét posthus
  - a) adgang til at Post Danmark A/S efter bestemte kriterier kan lukke et posthus.
  - b) adgang til at Post Danmark A/S kan sammenlægge posthuse, flytte et posthus til bedre placering eller opdele posthuse i mindre enheder.

Baggrunden for fastlæggelsen af retningslinierne var det stedfundne fald i antallet af ind- og udbetalinger (giroforretninger). Det skal her fremhæves, at giroforretninger ikke er en postal ydelse og dermed ikke omfattet af befordrings-